

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Megjelenik a szorgalmi időben minden szombaton.	Szerkesztő és laptulajdonos: Dr. KOMLÓSSY FERENCZ.	Hirdetéseket felvesz <i>Magyarország</i> részére a kiadóhivatal. — <i>Ausztria és külföld részére</i> kizárólag Friedl Hubert (Bécs, V. Margarethenpl. 2.)
Előfizetési ár: Egész évre 4 frt Fél évre . . 2 frt	Főmunkatárs: Zelliger Vilmos.	Egy 4 hasábos petítor 5 kr. Pályázatok sora 10 kr. — Bélyeg 30 kr.
Negyed évre 1 frt Egyes szám 10 kr.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Ersek-utoza 2. sz.	

TARTALOM: Az ébredés ünnepe. Dold István. — A szólásszabadságról. — A tanítói pálya. Viszoly István. — Vitás tankönyv. X. — Tárca: A piros tojás. Szokoly István. — Irodalom és művészet. — Vegyesek. — Tanügyi tájékoztató. — Szerkesztői telefon. — Hirdetések.

Az ébredés ünnepe.

Itt a tavasz! Ki ne örülne az év e kedves gyermekének? Langyos levegő a szabadban — a balzsamos levegőben vig pacsirta éneke — a fürge gyermekereg vig ugrádozása, mind, mind azt hirdeti: itt a tavasz! A természet valahára lelökte téli öltönyét s ünnepi köntöst vesz fel, mely teli van hímezve a mezők s rétek ezer színben tündöklő virágaival; csupa smaragd és rubin s közte a harmatespp gyémántja. Új élet kél erdők, mezők; nemsokára hús árny borul a liget üde pázsitja fölé s az árnyban, a göndör fű közt ott kandikal elő titkos búvhelyéről a szerény márcziusi ibolya.

Itt a tavasz! s vele ünnepe is: a húsvét!

A harangok esengő-bongó nyelve ünnepet hirdet, a feltámadás nagy s dicső napját. Eljött a tavasszal a feltámadás ünnepe, az az ünnep, melyet az egész keresztény világ örömmel, ihlettel vár; eljött a húsvét.

Húsvét!

Mely szív marad e szó hallatára érintetlen, mely elfásult kebel lehet az, mely ne érezné a szent ünnep bevonulását? Népek, a természet, az egész világ, mintha egy szíve volna, melyből a felbuzdult vér szerte pezsdül a teremtés művének minden ereiben: egyszerre tudja, érzi, hogy ma van a feltámadás ünnepe. Megváltónk, Urunk e mai napon feltámadott, beváltá ígését s aztán, miután e földön nagy művét befejezte: »felméne a mennyekbe s ott ül a Mindenható Atya jobbjára felől . . . s onnan leszen eljövendő, mert:

Óh minden a természetben,
Azt hirdeti, azt mutatja:
Feltámadunk! — és porrészünk
Örökre nem marad porba!!

Itt a tavasz! Tavaszodik a paedagogia terén is. Reánk tanítókra is a tavasz melengető napsugara vár! Paedagogiai húsvéti gondolatok is támadhatnak elménkben, hiszen e téren is folyvást küzd egymással nyár és tél. Különösen pedig az idén, mikor oly forrón várjuk, hogy a közoktatás terén ország-szerte feltámadt reform-törekvések célhoz jutván, a nevelés-oktatás napszamosaira is tavaszodjék. S

ki kell hogy tavaszodjék a paedagogia terén is! Ez nem a messze jövő talán elérhető ábrándképe; mert eljő az idő, el kell jönnie, midőn a nap ragyog a paedagogia égén!

A magyar tanítóság, egy 25.000 főből álló testület sokáig szunnyadozott s hevert mozdulatlanul, mint a természet télen. De ébredésre hívja most a társadalom közönye által megbénított testületet egy kúrthang, mely így szól: »ébredj te, a nemzet napszamosa, hajnal dereng az égen! feltámadás vár terád is!

Hatalmas metamorphosist biztosít a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Ó nagyméltósága jó indulata, melyet az ország tanítói iránt tanusít. Nem-e ezt mutatják eddigi fáradozásai, melyeket nyugdíjügyünk revíziója, fizetésünk rendezése körül kifejt. Ó nagyméltósága a tanító munkásságát, melyet a társadalom érdekében végez, abszolút becsűnek tartván, nemes törekvésével iparkodik oda-hatni, miszerint a tanító munkájának megfelelő és ez abszolút értékhez mért fizetést is huzzon. Egyáltalán felismerte Ó nagyméltósága, hogy az iskola csak intenzív módon fejleszthető s hogy »az iskola a tanító.«

Igéreiteit be is fogja váltani, mert »némi önzéssel mondhatom — ugymond az orsz. végrehajtó bizottsága előtt a miniszter — hogy nem szoktam üres frázisokkal élni! Ez a miniszteri pozitív szó, mely nem vész mondások tengerébe, kijelenti, hogy kimondója a tanítók ügyét szíven viseli. Áldás munkájára!

Élénk pezsgés mutatkozik mindenütt. Minden tanítóegyesület s minden tanító élénken foglalkozik a reform-eszmékkel s dobogó szívvel néz eléje egy új életnek, egy feltámadásnak!

Készülünk a nagygyűléshez, melyen számos és igen érdekes thema kerül szőnyegre. Egyesült erővel foglalkozunk anyagi s társadalmi helyzetünk javításával: a nyugdíj és fizetésünk rendezésével, tankönyvek bírálata s a szakszerű tanfelügyelet kérdésével, valamint a tanítók szolgálati pragmatikájával. Ezek mindmegannyi fontos tényezők, melyekkel előre haladva, egy jobb jövőhöz egyengetjük az utat.

S mi, kiket az isteni Gondviselés a népnevelésre jelölt ki, a jelent tartva szem előtt, ne csüggedjünk el; mert valamint a természetben hosszantartó tél után mégis kitavasodik, úgy a paedagogia terén is tél után a haladás tavasza fog következni. Törekedjünk oda, hogy saját nevelés-oktatási munkálataink gyümölcsével és a nevelést szíven hordó factorokkal való karöltve haladással minden útna eső kinaí falat ledöntsünk, hogy a tavasz s vele a feltámadás méltó bevonulását tarthassa a hazai paedagogia birodalmába. Úgy legyen!

Dold István.

A szólásszabadságról.

A furfangosság és hamisság elve az, melyet a híres francia államférfi ezen szavakkal fejezett ki: az ember nyelve arra való, hogy elrejtse gondolatait. Ellenkezik Talleyrand mondása minden politikai, sőt társadalmi elvvel is, de legfőképen sehogysem vág össze a paedagogia elveivel, melyeknek ezéjla a gyermekből jellemes, öntudatos embért nevelni. Annak pedig első kelleke a nyíltság, az őszinteség. A férfias jellem fővonása az egyenesség, mely soha mást nem mond, mint amit érez, soha nem állít, ahol bizonyítékokat nem tud, soha nem tagad, mielőtt arra oka volna. Vagyis beszél ahol kell, és hallgat, mikor arra van szükség; de csakis azt mondja, ami való, vagy legalább amit ő igaznak gondol. Szólásszabadság alatt a jellemes ember nem azt érti, hogy akárhol és akármit mondhat, hanem hogy joga van az igazat, mint igazat, meggyőződését mint meggyőződését s véleményét mint véleményt megmondani — ha csak parancsoló körülmények hallgatásra nem kényszerítik ott, ahol a beszéd többet árt, mint használ. Tudja azt is, hogy a szólásszabadság föl jogosítja a hallgatásra, de sohasem a hazugságra, föl jogosítja a feleletet megtagadására, de soha a furfangos, kibívó vagy éppen meggyőződé-

sével ellenkező válaszra. A szólásszabadság századunk egyik legkitűnőbb vívmánya s legnagyobb áldása, ha úgy használják, amint azt az erkölcsi ember természete megkívánja.

A magyar állam magyar iskoláinak főczélja, hogy ne csak embereket, de magyar állampolgárokat neveljen. Neveljen a gondjára bízott gyermekekből magyar érzelmű, magyar gondolkodású, magyar jellemű embereket. Mert minden nemzet gondolkodásmódjának, sőt közös jellemének is meg van a maga characteristiconja. A francziának a heveség és könnyűvér, a németnek a lassúság és szórásalhasogatás, az olasznak a furfang és indulatosság, a dalmátnak a bosszúvágy, az angolnak a hidegvér a főjellemonása. A magyarnak is meg van az a characteristiconja, melyet évszázadok történetei igazolnak és ez a feláldozó nemesszívűség és az egyenesség. Az úgynevezett »magyar őszinteség«. Nekünk vérünkben van az, hogy nem szereljük a cifra szólásmódokat, a cikornyás, sallangós semmitmondásokat és a sima hazugságot. Azaz más szóval, vérünkben van a szólásszabadság utáni vágy.

Mikor tehát a nevelésről szólva, annak nemzeti jellegét megkívánjuk, illetve megállapítjuk, hogy minden nemzetnek megvan az ő nevelési rendszerében és ősi szokásaiban gyökerező nemzeti sajátága, egyttal megkívánjuk azt is, hogy azon nemzeti sajátágos jellemvonásnak jó oldalai a nevelésnél előtérbe jussanak, hátrányai pedig lehetőleg elsimittassanak. Megkívánjuk továbbá, hogy az a nemzeti fővonás az általános emberi jellem sajátágaival összeegyeztettség. — Szólva már most a magyar iskolák nevelési főirányáról, s elvárva azoktól, hogy a reájuk bízott növendékeket magyarokká neveljék, mindenesetre súlyt fektetünk arra, hogy bennük a magyar jellem főismérvét, az egyenességet és nyíltságot fejlesszék.

Külömbőség van azonban a nyíltság és a közlekenység, és még inkább az egyenesség és a fe-

TÁRCZA.

A piros tojás.

A kezemben egy tojás van, nem drága ezukorból, hanem egyszerű tyúk-tojás, szép pirosra festve. Piros, még pedig mint a rózsza. Mit is jelent e szín? Égő szerelmet, s valódi örömet.

Az első azt az érzelmet fejezi ki, melylyel a királyok királya iránt viseltetünk, s az utóbbi a húsvéti víg örömet.

Öröm, de szép szó is ez! Most nagynak, kicsinynek öröme van „Feltámadt, ninesen itt!” Tehát mégis Isten volt. Győztél Galilei!

Amint így forgatom a picziny tojást és gondolkodom az Istenember legnagyobb esodája felett, lelki szeméim előtt megjelen a mindig mozgó és víg gyermekvilág, azokkal a hosszú fehér karra kötött

kendőkkel, mit ilyenkor hordani szoktak; a benne lévő tojás, kalács és más szép ajándékokkal. És vele egytt eszembe jön a mi eltűnt szép gyermekkorunk is. Igen! így hordtuk mi is egykor a rózsavizes üveget, s a sok szép piros tojást. . .

Szegény gyógyszerész! és még szegényebb leányok! Az elsőnek egész éven át sem kopott anyit kilinése, mint ma. No de jó üzletet is csinál. Azonban a hasznot ki is érdemli. A leányok pedig, azoknak van csak ma a hadd el hadd! Csak úgy dől a szagos víz. Kit itt, kit ott, kit reggel, kit dél felé ér a veszedelem. De még sem az ez! hanem valódi ártatlan öröm, egy régi emlékek szép megújítása.

Csak itt, ott akad egy kis veszedelem, vagy inkább baleset, ha például úgy tévedésből a rózsavíz helyett az üveg repül az öntöző kezéből. Ez azonban megbocsájtható, mivel a lelkesültségnek,

csegés között. Egyenes lelkű ember az, aki magát semmiféle tekintet által a szólásban befolyásolni nem engedi, aki mondani valóját himezés-hámozás és csűrés-esavarás nélkül előadja, ha értelme és belátása neki a beszélést javasolják. Ellenkező esetben pedig nem szabadkozik, nem él üres szójátékokkal, nem iparkodik tréfával vagy homályos felelettel kibúvni a válasz alól, hanem bátran, egyenesen megmondja: ezt megmondom, ezt nem mondom meg. A nyílt jellemű ember még tovább megy: ő úgy intézi összes cselekvényeit, hogy azokról bárki előtt és bármikor felelhessen. Nem keresi az alkalmat a beszélésre, de ha kérdezik, tartózkodás nélkül elmondja az egyiknek is azt és úgy, amit és ahogyan a másiknak mondott.

Az egyenesség és a nyíltság tehát a beszéd anyagára és módjára vonatkoznak. A közlékenység a beszélést, illetve azt érinti, hogy valaki szívesen beszél-e vagy nem. Közlékenynek azt mondjuk, aki könnyen, szívesen ad választ tudakozódásainkra. A közlékeny ember nem keresi az alkalmat, hogy beszélhessen, de szívesen fogadja azt. Örömmel elmondja élményeit, tapasztalatait — de azért nem következik, hogy mindig egyenesen, őszintén. Aki annyira szereti tudomását, tapasztalatait, megfigyeléseit másokkal közölni, hogy azokat előadhassa, hogy keresi arra az alkalmat, az már fecsegő. Az ilyenről rendszeren alapos okunk van kételkedni, hogy nyílt és egyenes-e. Mert a fecsegőnek többnyire a hízogás is tulajdonsága. Ő szeret mindenkinek újságot, sok és nagy újságot mondani, de mindig csak kellemeset — Azért ugyanazon dolgot ha nem is többféleképp, de olyformán adja elő a különböző érdekelteknek, hogy az reájuk nézve kellemesnek lássék s a maga részéről mindegyiknek elismerő ítéletet kapcsol hozzá. És ez már az egyenesség rovására történik. És ez aztán már hiba. A közlékenységnek is megvannak előnyei, sőt a fecsegés is lehet hasznos, bár én nem látom be, hogy mikor.

az ünnepélyes hangulatnak (no meg egy kis ügyetlenségnek is) tulajdonítható.

Tojás! tojás, de hasonlítás te az iskolás gyermekekhez. Piros vagy mint ők, s benned is élet lappang, mint bennök.

A piros színt az ártatlanság, a jó nevelés s a tiszta lelkiismeret adja meg. Örülj szülő, ha piros gyermekeked arca; örülj tanító, ha sok piros arcot látsz iskoládban!

De amint mondtam, szunnyadó élet is van mind a kettőben. A tojásnál a gondos asszony felügyelete — ha híven ápolja a tyúkot, — hozza életre az életet.

A gyermeknél a tanító éber figyelme az, mi nemesíti, s egy szebb életre kelti a szunnyadó életet. Jó nevelés, szülőtől és tanítótól egyaránt, ez az a szó, mely boldogságot alapíthat, nem csak egy családban, de az egész társadalomban; hogy ezt

A magyar természet egyenes és nyílt, de nem közlékeny, még kevésbé fecsegő. A magyar szókimondó, ha beszélni kell, de nem szívesen beszél sokat. Azért nyúgnak, kellemetlen ígának tartja azt a túlbajtoit udvariasságot, mely szerint mindenütt, mindig és mindenkinek csak kellemeset szabad mondani. A magyar nem nagyon válogató a beszédben s ha kellemetlent kénytelen mondani, nem iparkodik azt édeskés szavak és üres bőkokba esavargatva az illetőnek fülébe csempészni, amint a keserű pilulákat cukros ostyába burkolják. A magyarnak elve: vagy igazat, vagy semmit.

Visszatérve megint a nevelés kérdésére, melytől egy kissé eltávoztunk, fönnebbi fejtegetéseink után immár elmondhatjuk, hogy milyennekké kívánjuk nevelni a magyar gyermekeket. Olyanokká t. i., akik nem beszélni szeretnek, hanem igazságot mondani, akik nem hízelegni és udvariaskodni akarnak, hanem őszinték és egyenesek lenni. Akik a szólásban ne a társadalmi szokást tartásák főirányadónak, hanem lelkiismeretük szavát. Szóval olyanokká kívánjuk nevelni gyermekeinket, akik előtt nemcsak szent a szólásszabadság, hanem akik azt helyesen is fogják föl. (Folyt. köv.) X

A tanítói pálya.

Volt idő, mikor egész zömét lehetett fölmutatni a tanítóknak, a kik nem néztek tovább az orruknál, akarom mondani: megállapodtak a diploma-szerzés után a diplománál. Öröm látni és tapasztalni azonban most a tanítók seregének iparkodását, önművelődését, a szaklapokban megjelent helyes irányú cikkekük rendjét; mert tudják jól, hogy megposhad és lassankint elpárolog az a víz, a melynek nincs kifolyása. Igy járna azon tanító is, a ki magát tovább nem képezne; elzúllenék az, a tanítói nevet csak bitorolná, az a kis tudomány is, a mit a képezdéből hozott volt, ha nem tenne hozzá, elpárologna. Pedig hej! kár az időért; mert

elérhessük, vigyázzunk a piros arc alatt lévő szunnyadó életre.

Példát keresünk? ott van az, kiről éneklük: »Feltámadt Alleluja!« Ha ennek kijelölt útjain fog haladni az életbe átültetett iskola, piros marad az arc mindig, mint a húsvéti tojás és boldog lesz a nemzet, mert az égő szeretettől, s az igazi vallásos örömtől telt szív mondhatja csak: »én valódi boldog vagyok«. És mi nem csak szeretnők, de hivatásunk is az, hogy mindenkit a valódi boldogságra készítsünk elő.

Jó szülők! kedves gyermekek! és ti buzgó nevelők, ha megértettétek egymást, és látjátok s tapasztaljátok a jó nevelés áldásos gyümölcseit, ez legyen mindenkor a ti legboldogabb Allelujátok!

Szokoló István.

az idő éppen olyan, mint volt hajdan Elizeus kőrője, a melyből az olaj soha sem fogyott ki: bátran lehet az időből az évezredek millióit önteni, s ne féljünk attól, hogy kiürül.

Tovább füzve gondolatmenetemet, bátor vagyok kérdezni: vajjon mit ad a képezde? Nemde, a legelső működésre szükséges elemeket. De ezek az elemek nem olyanok, hogy a neo — az új — tanítót mint kész embert mutalnák be, ezek csupán útmutatók, irányadók, melyek őt azon föltétellel boesátják világgá, hogy abban magát tovább képezze. A tanítónak haladni kell a korral, mert másként pangásnak néz elébe. Az igaz, hogy a tanítás általános szabályai maradandók, de nagy a változás a kivitelnél. A mely tanító nem iparkodik azon, hogy a tanítástan újabb vívmányait küsmerje, az czopfot köt föl, és vissza esik legalább is egy félszázaddal. A tanítónak magának egy módszertannak kell lennie: olvasás, tapasztalat oly föltételek, melyek nélkül jó tanítót képzelni sem lehet.

Az egyszerű földmives sem állapodhatik meg ott, amit apjától tanult; a tanítónak sokkal meszebb és mélyebben kell látnia, mint az egyszerű földmivesnek; ha nem tanul, s általános művelésre szert nem tesz; fogatkozás, kapkodás lesz utitársa, neveltségé teszi magát, s megvetés lesz osztályrésze. Hála Istennek! hogy az olyan Torkos uram-féle néptanítók megszűntek, a kik csak a pinzegádorokban érezték magukat fántosan, onnét kiabáltak és onnét hirdették a nagyvilágnak, hogy mennyit tesznek és mennyit szenvednek a közjóért.

A tanítónak, ha még oly régi tanító is, készületlenül soha sem szabad osztályába lépni: mert csak tervszerinti előkészület után lehet eredményhez jutni. Főkelléke legyen tehát minden tanítónak az, hogy szeressen olvasni, a szakmájába vágó könyvek nála meglegyenek; akár vétel, akár pedig kikölcsönzés útján.

Két föltételt említettem följebb, az olvasást és a tapasztalatot.

A mi az olvasást illeti különösen a kezdő — a fiatalabb tanítók tartásuk szem előtt e közmondást: »Non multa, sed multum!« (Ne sokfélét, de sokat.) A mi alatt az értetik, hogy ne mindenféle időtrabló könyvet olvasgassanak, hanem jó könyveket forgassanak, olyanokat, a melyek örök becsűek, és a melyek művelődésüket elősegítik. Hogy pedig az olvasásnak eredménye legyen, gondolkodva olvassanak, a nevezetesebb helyeket rövid vázlatban jegyzetbe tegyék, és ha szükségesnek találják, észrevételekkel kísérjék.

A tapasztalatról annyit jegyzek meg, hogy minden lelkiismeretes tanító visszagondol a nap eseményére; miként folyt az le. Számot vet magával, helyes vagy helytelen volt-e a tanmódja; milyen hibákat követett el, miképpen ütheti azokat helyre; mit tapasztalt iskolájában; miért volt sikere, vagy miért nem volt sikere tanításának? Volt-e tanításában összefüggés? átmeneti fokozat? stb. mindezekről gondolkodik és észrevételekkel naplójába bejegyzzi. — Igaz, hogy ez egy kis áldozat; de a mely tanító a nap eseményeit nem hagyja

elröppenni, hanem azokat följegyzzi, nagy kincsessel fog az birni, mintegy órangyalul fog jegyzőkönyve mellette örködni, hű barátja, tanácsadója lesz az neki, és eljőhet még az az idő, midőn fölkiált-hat: „Áldom a jó Istent, hogy tanítónak teremtett!”

Viszolay István.

Vitás tankönyv.

Nagy anomalia az egészségtan tanításának kérdésénél az, hogy míg egy részről aranyokkal díjazott pályamunkát ad ki a kultuszminiszterium a népiskolai növendékek használatára, más-részről éveken át nem jutott eszébe, hogy annak és illetve használásának helyét a népisk. tantervben megállapította volna. Így történt aztán, hogy egyes iskolákban hol a 4-ik, majd az 5-ik és 6-ik osztályok tananyaga közé sorozták be és tanították. Tanították pedig legnagyobb részben a Széll-féle állami tankönyv alapján, melynek állami czéjére a többi állami kiadványokkal együtt a feltétlen jóság és használhatóság bélyegét nyomta a tankönyvekre, a nélkül, hogy azokat akár a közökt. tanács böles bírálói, akár az illetékes kritika megbírálta volna. S ez így ment évek során át, míg végre akadt egy derék tantestület, a mely a meghunyászkodó hallgatás díztelen szerepét, actióval eserélte fel, s bátorsága volt véleményét nyíltan is kimondani, sőt érdemleges és hivatott bírálatát a kir. tanfelügyelőség útján a magas miniszteriummal is közölni. E szokatlan nyilvánulása a szakkritikának, mely egy esalhatatlanul jónak állított állami tankönyv fölött nyíltan pálczát tört, érekenyen érintette a magas kiadóságot, s némileg megröstelve a dolgot, egy miniszteri rendeletet eresztettek szélnek, melyben az egészségtan népisk. tanítására vonatkozó utasítás foglaltatik oly üres általánosságban, hogy abból egyetlen egy tanító sem válik okosabbá. Védelmezi továbbá saját lovát — akarom mondani kiadványait, de ezt is olyan kétes és gyarló argumentumokkal, a melyek legkevésbé sem képesek megdönteni a biharmegyei tantestületnek az állami egészségtan fölött kimondott halálos itéletét. Adjuk egész terjedelmében az érdekes rendeletet, melyet ez incidens alkalmából a miniszterium a biharmegyei kir. tanfelügyelőséghez intézett:

»A biharmegyei tankerületi tanítótestület a czimed m. é. ápril hó 2-án 339. sz. alatt kelt jelentésével ide felterjesztett kérvényében az állam által kiadott és dr. Széll Lajos által szerkesztett „Életmentés és egészségtan” czimű tankönyvet hasznavehetetlenné mondván és az iskola igényeinek megfelelőbb egészségügyi tankönyv szerkesztését sürgetvén, szükségesnek láttam a szóban levő könyvet megbírálattatás czéljából mindenekelőtt az orsz. közoktatási tanácshoz küldeni. Utóbbi testület a könyvet átvizsgálván, arról győződött meg, hogy vannak ugyan a könyvnek apróbb, lényegtelen fogyatkozásai, melyek legközelebb módosíthatni fognak, de a könyvet egyáltalán nem olyannak ítélte, mint a mely a forgalomból kivonandó volna, sőt az eddig megjelent egészségügyi tankönyvek mellett,

a melyekhez legnagyobb részt forrásul is szolgál, helyét megállja és használata jelenlegi formában is minden aggodalom nélkül ajánlható. Midőn czimemet további eljárás végett arról értesitem, hogy a mondottak alapján a tanítótestületnek egyébkint dicséretes buzgóságából eredt javaslatát elfogadhatónak nem találtam, egytural azon téves felfogást sem hagyhatom említés nélkül, hogy az egészség-tan a népiskolákban külön tantárgyként, külön tankönyvből taníttassék. Az egészség-tan az elemi népiskolák legnagyobb részében nem önállóan, hanem a tanítás többi tantárgyaival, a beszéd- és értelemgyakorlatokkal, a környék-leírással, a természetrajz és természet-tannal, valamint az olvasókönyvnek megfelelő olvasmányaival kapcsolatosan, részletenkint akkor tanítandó, midőn arra alkalom kínálkozik, a Széll által szerkesztett könyv olvas-tatása és magyarázása által pedig a korábban el-szörtán közlött ismereteket a felsőbb osztályokban és az ismétlő-iskolában össze lehet foglalítani és megszilárdítani. X.

Irodalom és művészet.

— **A hazai alkotmány- és jogismeret alap-
vonalai** polg. és felső népiskolák számára. Irta Csiky Kálmán dr. Harmadik jav. kiad. Bpest 1890. S^o 116 l. Ára 70 kr. A m. kir. állam kosszorúzott kiadványa egy minist. rendelet értelmében az összes főv. tanügyi lapoknak, s ekként lapunknak is meg-küldetvén, ez új intézkedést örömmel üdvözöljük, mert az egyetemi könyvnyomda szép számu ter-mékeihez ezeltől a Népt. Lapját kivéve más lap alig juthatott, s e példából a Sz.-Istv.-társ. is tanulhatna, a mely kiadványait szintén nem szokta az érdekelt lapoknak ismertetés végett megküldeni. — Keszéggel elismerjük az előttünk fekvő munka ajánlatos oldalait, annak zamatos nyel-vezetét, bár az említett iskolák részére azt egy kissé terjedelmesnek találjuk. Képezdei használatra azonban, a hol a 3 tanfolyamu felek. intézetekben egy évben heti 2 órán át adatik elő, sokkal jobbnak tartjuk a Jánosiénál, a mely elavult. Némi kis statisztikai bővítéssel elegendő lenne az 1 frt 40 kros Csiky-féle Alkotmánytan helyett a melyet terjedelmes voltánál fogva ugy sem lehet elvégezni a képezdekben egy év tartama alatt.

— **Egyházi énekek.** II. k. I. füzet: Húsvéti, áldozó csütörtöki és pünkösdi énekek. Ára 1 forint. Kántortani-tóink meleg pártfogásába ajánljuk. Megrendelhetők *Ka-
possy* György kiadótulajdonosnál *Nak-on*, Tolna-megye. — A II. k. II. füzet a pünkösdi énekek folytatását, to-vábbá a Szentháromság vasárnap, úrnap és Jézus szent szívééről szóló énekeket fogja tartalmazni a vasárnap offertoriumok teljes befejezésével. Megjelenik e füzet augusztus hó végén.

— **A Mi Atyánk.** Irta Stolcz Albán, 8—9. füzet. — E kettős füzet a „Mi Atyánk“ befeje-zést nyert. — A jövő füzetek Stolcznak új mun-káját fogják hozni, melynek címét azonban a ki-adó még nem árulta el. — Melegen ajánljuk ezen a nép oktatására szolgáló kitűnő füzeteket. Elő-fizethetni *Lepsényi* Miklósnál Pozsonyban, egész évre 2 frtért.

— **A lelkipásztorkodás gyakorlati vezér-
fonala** című munkából, mely általános tetszéssel találkozván, több papneveldeben tankönyv gyanánt használatban van, még néhány példány kapható. Fő előnye a jeles műnek az, hogy kitűnő tárgy-mutatója segítségével a lelkész *egy pillanat alatt lelheti fel a tájékozást*, melyet valamely tárgyról keres. A munka ára *csinos kötésben* 3 frt 40 kr. vagy megfelelő (12) intentio; kötetlen állapotban 3 frt vagy 10 intentio. A műre — *melyet bér-mentve küldenek* — előfizethetni szerzőnél: *Dr. Reindl* Román, plebános Nagykereskényben u. p. Léva (Hont-megye).

— **A »M. Paedagogiai Szemle«** f. é. IV. füzete a köv. tartalommal jelent meg: *A magyar gyermekköltészet korszakalkotója* (Pósa Lajos életrajza). — *A játék.* — *Le-gyen-e a tanító községi vagy megyei képviselő?* — *Tanács-kozási terem.* — *Tanügytörténeti adalékok.* — *Irod. kalauz.* — *Tanügyi lapok és folyóiratok repertoriuma.* — *Tanügyi havi krónika.* — *Tanítók emlékeztetője április havára.* — A mellékleten: *A tanítók szolgálati szabályzata.* — *Az egyetemes tanítógyűlés ügyei.*

— **»Der Landbote«**, német politikai hetilap kath. szellemben, hoz: politikai, társadalmi, gaz-dasági cikkekkel, napi híreket, érdekes és tudomá-nyos apróságokat, beküldött kérdésekre felvilágo-sítást ad jogi ügyekben, külön mellékleten közöl jóirányu elbeszéléseket. Ára egész évre 2 frt, fél-évre 1 forint. Szerkeszti *Blaskovics* Ferencz, theol. tanár Temesvárott. — Mutatványszámok szí-vesen küldetnek.

— **Az »Órangyal«** képes gyermeklapocská 7-ik száma a következő változatos tartalommal jelent meg: *Rezgő nyárfa* (nagyheti reze). — *A barkás füz* (vers kép-pel). — *Hóvirág* (elbeszélés). — *A szenvedő Jézushoz* (vers). — *Húsvétra* (vers képpel). — *Az Órangyal segít-sege* (elbeszélés). — *Irénke.* — *Trefás kérdések.* — *Szám-rejtvény.* — A minden két héten megjelenő és csinos képekkel illusztrált katolikus gyermeklap előfizetési ára egész évre 80 kr. Szerkeszti *Veninger* Ernő, tanítóképző igazgató Győrött.

— **Szentek élete** az év minden napjára. Megjelent eddig két füzet márczius 4-ikéig terjedő tartalommal. Az egész mű 1890. év folyamában be lesz fejezve. Ára az egész műnek 3.50 kr., mely összeg ft. *Mészáros Kálmán* atyához küldendő Buda-pestre, *Ferenczi*knél. A mű szép tiszta nyomásu, népies irányban tartva és számos szépmetsetű kép-pel illusztrálva. Ugyancsak ft. *Mészáros Kálmán* úrnál rendelhető meg a „*Legszentebb Rózsafüzér Királméja*“ havi folyirat, valamint a „*Kis-Könyv-tár*“ havi folyóirat. Mindkét füzet ára egész évre 1 frt 20 kr. Teljes példányok kaphatók.

— **Valódi házibarátot** a mindennapi életben, kü-lönösen pedig a családi tűzhely körében szükséges tudni-valókat illetőleg s megbízható tanácsadót találhat bárki is a „*Házi Közlöny*“ című füzetes folyóiratban, mely a családi jólét és anyagi boldogulhatás előmozdítása tekin-tetében minden háznál, hol reálisán gondolkozik a gazda vagy a ház asszonya, s hol a háztartás- és gazdálkodás-ban kedvet és örömet találnak, valódi kincstárt képez azon ismeretek közlésével, melyek nemcsak szellemi és erkölcsi, hanem s főleg anyagi előnyöket is biztosítanak. — Hirlapirodalmunknak ezen egyetlen e nemű folyóiratát melegen ajánljuk t. olvasóinknak s kívánjuk, hogy men-től szélesebb körben terjeszthesse a minden emberre nézve hasznos és tanulságos gyakorlati ismereteket. Ki

ezen közhasznú lap iránt érdeklődik, kérjen mutatvány-számot, melyből meggyőződhetik, hogy mennyire szükséges ily lap bármely háznál. — A »Házi Közlöny« megjelenik kéthetenként Aradon. Záray Ödön szerkesztése alatt s előfizetési ára egy évre 3 frt. Évközben belépő előfizetők mindig az év elejétől kapják a lapot, hogy egy-egy év-folyam teljesen meg legyen birtokukban.

VEGYESEK.

 Az első évnegyed vége alkalmából tisztelettel kérjük évnegyedes előfizetőinket, hogy előfizetéseiket minél előbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. Előfizetési ár április—júniusra 1 frt, április—szeptember 2 frt, április—december 3 frt, mely a kiadóhivatalba küldendő. — Teljes számú példányokkal még rendelkezünk.

A „NÉPNEVELŐ“ kiadóhivatala,
Budapest, VI. Érsek-utca 2.

A jerichói rózsza. Igénytelen, száraz kórónak tartanád e virágot, ha úgy esetleg kezdedbe kerülne: és ez igénytelen, külsejéről semmit sem mondó virág a szent földön járó zarándokok és utasok előtt igen nagy becses bir. E becsét adja a virágnak az ő jelentősége. Arábia és Palaestina homok rakta vidékein tenyész, oly vidékeken, a hol minden más virág a forró nap hevétől kiszáradna, kihalna. E sivatagokban ver a jerichói rózsza gyökeret akkor, midőn szélesedni van: e föl-emelkedő növény a légből nedvet szív magába, ágakat és leveleket hajt, fehér keresztalakú virágokat és magvakat hoz. Egy éves korában e növény elhal, egy csomóba zsugorodik össze, és az augusztus havában támadó nagy szelek által tova vitétik. A merre a szél hajtja, a kihullott magvakból mindenütt támad egy-egy jerichói rózsza: végre a szél csillapultával a kiszáradt rózsza vándorlása is véget ér, megáll a legtöbb esetben a nedves helyeken, legtöbbször a Jordán folyó hosszában. Itt most a száraz növény a nagy út után kipihen magát; később a gyökerek megpuhulnak, a szárban és az ágakban új élet támad, a kiszáradt virágok fejlődnek, új életre ébrednek, és ekként a növény második életét kezdi. — E rendkívüli tulajdonságát tekintve e növénynek, t. i. hogy a vízben, vagy egyáltalán nedves helyen új életre ébred, adta a jerichói rózsának Linné, a természetvizsgáló ezt a nevet: a feltámadás virága (anastatica). E különös virágról úgy a bennlakók, mint az idegenek, a jámbor zarándokok igen sokfélét tudnak beszélni; s nincs az az utas, a ki e földön jár, hogy hazamenet ne vinne magával emlékül egy ily rózsát, hogy azt otthon ápolhassa. Egy ily rózsáról beszélnek, hogy 700 esztendő korában még nyílt. A jerichói rózsza kinyílásáról következtetnek a jövő esztendőre, vagyis jövendőletnek a bekövetkezendő időről. Az ott járó keresztények, ugy mi is, egészen más értelemben fogjuk föl e titokteljes növényt. A jerichói rózsza a mi fülünkbe Annak a nevére sűgja, a ki Jeruzsálem környékén tűnt fel, és a ki csudadolgotat mivelt. Az össze-

zsugorodott és tövishez hasonló rózsza azon koronára emlékeztet bennünket, a melyet az igazság látnoka, a mi édes Üdvözítőnk viselt. A jerichói rózsza azon tartományról és helyről beszél nekünk, a hol egykor a világ Megváltója járt és tanított. A jerichói rózsában látjuk mintegy megtestesülve azon igazságot, hogy az Isten ereje a holtak is bir új életet adni: és hogy valamint a jerichói rózsza elhervadva bár, ismét új életre kél és virágzik, úgy a mi elporladt testünk is egykoron új életre fog fölébredni és az Isten kertjében örökké virágozni. Alleluja!

V. I.

A tanítók sorsa Kis-Kun-Félegyházán. Minap tárgyalta a városi közgyűlés az ottani tanítótestület által fizetés-felemlés tárgyában beadott kérvényt. A tanítók itt 315 forint készpénzfizetést és 100 frt lakpénzt kapnak. Egy városatya azt mondotta a közgyűlés színe előtt, hogy „ha a ezimadiak, szüesök stb. elmehetnek napszamos munkát végezni, mért ne mehetnének el a tanítók nyáron aratni, kapálni: úgy sincs semmi dolguk!“ Egy másik városatya már jó tanácsosal is szolgált a népnevelés munkásainak: „Olcósb a krumpli mint a hús, egyenek a tanítók azt. Ha nem tetszik nekik, szökjenek meg“. — A tanítók ügye azonban nem vallott teljesen kudarcot, mert kérvényüket az értelmiség felszólalására bizottsághoz utasították. Ettől remélik most sorsuk javulását.

A veszprémi püspök intézkedése az egészségügyi szabályokról a néppel való megismertetésére. T. olvasóink igen jól tudják, miszerint gyakran hivatkoztunk arra, mennyire szükséges hazánkban, hogy a lelkész és tanító urak az egészségi szabályokat a lakosság közt terjesszék. Ez ugyanis egyik legjobb módja a nagymérvű néphalandóság csökkentésének. Szavaink igazságát belátta úgy Veszprém-megye közigazgatási bizottsága, valamint a veszprémi püspök: báró dr. Hornig Károly úr, a ki közelebb s részben a következő iratot intézte egyházmegyéje összes lelkészeihez és papjaihoz: »Veszprém-megye közigazgatási bizottságának hozzám intézett kérelme folytán jelen soraimmal felkérem és utasítom egyházmegyém lelkészkedő papságát és tanítóimat, hogy a vezetésök alatt álló népiskolákban a köztisztaság érzékének a tanonczokban való felébresztésére, az egészségügyi főbb szabályok megismertetésére, — szóval az egészségügynek kiválóbb gondtal való kezelésére és tanítására minden lehető kövessenek el. Hornig Károly s. k., püspök« (H. É.)

Az iskolás gyermekek hallási bajairól. Egy orvos az utóbbi időkben több berlini magánintézetben tett vizsgálódásokat az iskolás gyermekek hallóképességére vonatkozólag. Kitént, hogy a megvizsgált gyermekeknek körülbelül negyedrésznél volt konstalálható fülbaj. 20—25 méternyi távolságból a legtöbb gyermek nem hallott jól. Jellemző volt sokaknak a nagyon rosszul hallásnak is esodálkozása a fölött, hogy nem hallanak egészen jól. Ha a gyermekek valakit nem jól értettek, az illető volt a hibás, nem beszélt érthetően. A jómódú szülők gyermekei által látogatott iskolákban általában jobban hallanak, mint a szegény szülők gyermekei által látogatott iskolákban. Minthogy a hallási bajok az iskolaköteles korban az évekkal növekednek, ebből az

következtelhető, hogy sok ember egészsége és kerekességére szenved hátrányt fülbajok miatt, hogy azoknak száma, kik fülbajok miatt katonai szolgálatra alkalmatlanok, nagy, s hogy a hallóképességgel nem bíró gyermekek a tanítónak sokkal nehezebben engedelmessé válnak. Az oktatásnál föltétlenül jobban kell magukat megerőltetniök, s ezért könnyebben kimerülnek s figyelmük maglankad. A fülbajokat, különösen ha még nem nagyon feltűnőek, könnyen hagyják figyelmen kívül s az illető gyermeket gyakran félreismerik, figyelmetleneknek tartják s így bánnak el velük, holott csak rosszul hallanak. Eltekintve attól, hogy a fülbajok idejekorán való gyógyítása rendszeren jó eredményre vezet, sokaknál a fülbajok okai aránylag csak csekélységek.

Az olasz népnevelési állapotokról Ruggeri senator egy lapban nagyon érdekes dolgokat tett közzé. E szerint 100 tanuló közül csak 30 kapja meg a tanítás azon *minimumát*, melyet a törvény előír. Még magában Milanóban is ez a szám csak 37-re emelkedik. Pedig Olaszországban az iskolák úgy el vannak látva taneszközökkel és irodavezetési szervezettel, mint sehoh Európában. Ruggeri a 12 és 20 év közt levő analphabétákat, vagyis írni-olvasni nem tudókat Közép-Olaszországban 58%-ra becsüli, déli Olaszországban 76%-ra, a szigeteken 79-re. Ezen számoknál azonban csak azokról van szó, a kik az iskoláztatási törvény kibocsátásakor iskolakötelesek voltak, tehát csak a következő évekről. Úgy hogy az analphabéták száma átlag 72%-ot tesz ki az iskoláztatási törvény dacára. Ez a százalékszám természetesen jelentékenyen növekszik, ha a nyomozást az évekre való tekintet nélkül az egész népességre kiterjesztjük. Ruggerinak az a véleménye, hogy akkor egyes kerületekben megütné ez a 85%-ot is.

Adakzás. Gasparovics Károly b. sissói tanító árvái részére »Deonati« név alatt Közép-Revuczáról 2 forintot kaptunk, mely összeghez egy másik névtelen 2 frttal járult. A 4 frtot át fogjuk adni rendeltetési helyére. — Köszönjük a szegény árvák nevében!

Tanügyi tájékoztató.

— **A porosz közoktatásügyi miniszter** 1889. évi nov. 14-én kelt rendeletével utasította a kir. kormányokat, hogy a kerületi tanfelügyelők írásbeli közlekedését a felügyelők alá rendelt tanítókkal a lehe ő legkisebb mértékre szállítsák le. — **A párisi városi hatóság** figyelemzeti a szülőket, hogy ne adják leányaikat a tanítónői pályára. Üresedésben levő 54 állomásra ez idő szerint 6441 teljesen kompetens folyamodó van előjegyezve. — **A tanügyi kiadások leszállítása** ügyében a belügyminiszter már régebben leiratot intézett a fővároszhoz. A tanács ez ügyben azon előterjesztést teszi a közgyűléshez, hogy a tanügyi kiadások leszállítása nem vihető keresztül, mert sem a főváros tanítói és tanári személyzetére nézve megállapított heti óraszámok a tanügyi érdekeinek sérelme nélkül fel nem emelhetők; sem pedig a tanítói és tanári személyzet fizetését leszállítani nem lehet. — **Tanköteles gyermekek** és tanoncok összeírását rendelte el Budapesten a f. tanács. Ideje már, hogy az utcákon csavargó számtalan tanköteles gyermek az iskolalátogatásra szoríttatik. De ne maradjanak azután csak az összeírásnál, hanem törekedjenek lehe-

tőleg ellenőrizni is a tanköteleseket. — **A tanulmányi alap** jövedelme 677,000 frt volt a m. évben. Egy t. lap-társunk megjegyzi erre: »Nagyon kevés a nagy birtokhoz arányosítva. Ideje már, hogy a kath. autonomia életbe lépjen és a vallásalapot a többi egyházi természetű vagyonnal kezelése alá vegye. — átengedvén minden tisztán tanügyi vagyont az államnak«. Csodáljuk, hogy t. lap-társunk még nem tudja, hogy a tanulmányi alapot az állam kezeli. Ha ennek jövedelme kevés, úgy annak csak az állam lehet oka. — Igen, lépjen életbe a kath. autonomia, de akkor a tanulmányi alapot is fogjuk visszakövetelni, mert az határozottan kath. természetű. Ezért és azért tiltakoznak minden évben a püspökök a budget-tárgyaláskor a főrendiházban. — **Az iskolatermek** tisztításának új módját hozzák be Wiesbadenben. Azon tapasztalás folytán, hogy a szokásos tisztogatásnál a por fejlődése meg nem akadályozható, hogy a por gyakran betegségek fészke és hogy épen ezért azt, ha nagy fáradsággal is, el kell távolítani; ezentúl a padlót naponta nedves fűrészporral fogják behinteni, aminek az a tulajdonsága, hogy a tisztátalan anyagokat magába szívja; később természetesen megint eltávolítják a fűrészport. Ezen tisztításmód mellett is kell a szokásos időben 4 vagy 2 hetenkint surolni. A költségek emellett persze megkétszereződnek.

Szerkesztői telefon.

Kr. M. Az ítélethez minden gondolkodó embernek joga van, de annak mindig bizonyos elvek alapján kell történnie. Azért hangsúlyozzuk mi annyira az alapelveket. — **Hű katona.** Ismeri azt a kis anekdotát Ovidiusról, aki annyira szeretett verselni? Atyja ezért nagyon haragudott rá s egyszer meg is botozta érte. Az ütések alatt így könyörgött Ovidius: Vae, vae, parce Pater, nunquam tibi carmina scribam. De még ezt is versben mondta. Bennünket is ütnek bizonyos urak elveinkért, akik magukat a paedagogia atyjának tekintik — de minket sem fog a támadás elhaglatatni. Üdv!

— **A legnagyobb áruház.** Levelezőnk a következőket írja: A napokban jutott kezeim közé Storch Emil hazánkfiának a Bécsben I. Salzhorgasse I. sz. a létező hírneves áruszállítóczég tulajdonosának új nagy és képes árjegyzéke. Habár e nagy áruház óriási kiterjedéséről és sokoldalúságáról már gyakran hallottam, mégis elámultam e katalogus gazdag tartalma, bámulatos olcsó árai, realis üzleti elvei és szolid szállítási feltételei fölött. E katalogus még érdekes olvasmányoknak is mondható, fiatalnak és öregnek, szegénynek és gazdagnak, uraknak és hölgyeknek. Az egyszerű pór, a szegény munkás épügy megtalálja épügy megtalálja ott szükségleti czikkeit kellően megmagyarázva, mint minden állású jómódu polgár és a főúr. Ez a sokoldalúság valóban nagyszerű, és ez a katalogus több mint 100,000 példányban küldetik szét és kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve bocsáttatik rendelkezésére. Itt találhatók üveg, porcellán- és majolikaárúk, úri-, és női- és gyermekruhák, ilyenek gazdák, munkások és munkásnők számára, úri- és nőiruhaszövetek, Creton, selyem, atlasz, vászon- és fehérenemű, úri-, női- és gyermekfehérenemű, háztartási tárgyak, uti-, dohányzó- és vadászeszközök, kézi táskák, himző munkák, gyapjúkendők, tricót árúk, úri- és hölgykalapok, sapkák, cipők, férfi- és női-harisnyák, Jäger-féle árúk, gallérok és kézfűzők, asztali készletek, ágyszerítők, lótarakók, keztyűk, illatszerek és szappanok, kelengyék újszülöttek számára, kostümeik, tavaszi- és nyári ruhák, czérna és pamut, derékfűző, bútorszövetek, bútorok, szivarkahüvelyek, evőeszközök, esőköpenyek, szőnyegek, tűzmentes kazetták, plaidek, hálóköntösök, nap- és esernyők, ablakfüggönyök, nyakkendők, díszműárúk, gyermekjátékok, fali- és zsebrórák, még pótkávé, tea, rum, cognac és jó valódi palaczkborok is, és miután ez áruház zseniális tulajdonosa a nagy fogyasztásban keresi hasznát, mindezen árúk szolidak és bámulatos olcsók. Azt hiszem, hogy mindenkinek szíveséget tettem, midőn ez árjegyzékre figyelmeztettem. Egy levelező lapba kerül és a ki kívánja, azonnal megkaphatja.

Alapított
1880.

HAJÓS EDE és TÁRSA.

Alapított
1880.

Papirkereskedés Budapest, Károly-körút 24.

Irkák.	Árjegyzék-kivonat.	Irodai papírok.
100 drb 1 kros irkák	— 60.	500 iv szürke fogalmi papir közép $\frac{7}{10}$ s. B. 1.30
100 " 1 " finomabb papirból	— 70.	500 " " " " " vastag $\frac{7}{10}$ s. D. 1.70
100 " 2 " füzetek	1.50	500 iv fehér finom irodai sima vagy bor-
100 " 3 " "	2.40	dás $\frac{5}{10}$ g. s. b. 2.50
100 " 5 " "	3.80	500 iv fehér irodai finom $\frac{3}{10}$ g. s. c. 3.80

Továbbá mindennemű iskolai rajz, írószerek nagy választékban kaphatók.

Írószerek.

1 doboz toll 144 drb	— 30 — 1.20
1 tuzat tollszár	— 6 — .50
1 font pecsétviasz jó minőségű	— 34
1 liter finom fekete tinta	— 50
1 üv. vörös, kék, zöld v. más szín. tinta — 10 —	— 20
1 üveg vegy. tinta	— 30
1 csomag $\frac{1}{2}$ kilós porzó fekete	— 6
Itató papírok legjobb minőségűek. Téntapor.	
Itató-hengerek és deszkák 25 krtól följebb.	
1 tuzat írón Hartmuth fehér fában	— 10
1 tuzat írón czedrusfából 18, 24, 36 és	— 55
1 " " Hartm. 8 szögl. ezüst nyom.	— 48
1 " " Hartm. legfinomabb 6-szögl.	— 70
1 " " Faber-féle minden számban	1.—
Kék, vörös és egyéb színű írónok tuzatonként jó minőségben 48 krtól feljebb.	

Borítékok.

1000 drb vékony okmányb 46 H. világos	2.50
1000 " vastag kekes 46 B. C.	3.—
1000 " igen erős sárgás barna okmány-	
boriték 46 A. P.	3.50
1000 iv finom hiv. nagyalku levélp. sima	8.—
1000 drb 4-r. boriték vastag kekes 44 B. C.	2.40
1000 drb 4-r. finom fehér boriték 218 sz.	4.50
1000 drb 4-r. igen finom vastag 418 sz.	6.60

Levélpapírok.

1000 drb rendes 8-r. levélpapir, vonal-	
zott, koczkás vagy sima	3.— — 6.—
1000 drb 8-r. levelborit. fentihez	2.50 — 5.—
1 doboz finom levélp. boritékkal 50—50	— 40
1 " finomabb	50—50 — 50
1 " legfinomabb Marg. Mill 50—50	1.20
1 " legfin. nagyobb forma 50—50	1.20

Kő- és könyvnyomdai munkák, u. m. bélyegzők csinosan és jutányosan készíttetnek.

Kívánatra minták bérmentve küldetnek.

Ifj. NAGEL OTTO

Könyvkereskedése. Budapest, Múzeum-körút, a nemzeti színház bérházában.

MAGYAR COMPASS 1889—90.

Magyar pénzügyi évkönyv Horvát-Szlavon-ország pénzügyintézeteivel.

Alapította: **Mihók Sándor.**

XVII. évfolyam. — Szerkesztik: **Ambruster Jakab** és **dr. G. Nagy Sándor.**

Ára vászonkötésben 5 frt, díszkötésben 6 frt.

Ezen kívül **valamennyi** iskola és más könyv általam jutányos áron beszerezhető.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Kimerítő könyvárjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Budapest, 1890. Nyomatott Buschmann F-nél (Harisch-bazár).

FELHIVÁS ELŐFIZETÉSRE!

Eltérve a divó szokástól, mely szerint a sajtó alatt lévő munkák még mielőtt napvilágot látnának és részrehaajlatlan elbírálás alá eshetnének, agyondicsértetnek, — midőn alulirt kiadóhivatal

A Sátoros Czigány

czimű humorisztikus néprajzot sajtó alá bocsátja és erre a t. olvasóközönség figyelmét felhívja, hivatkozik egyszerűen a mű szerzőjének Zámolyi V. Mihály irodalmi működésére, kinek eddig megjelent paedagogiai művei: Tóbiás, a jámbor családfő, oktató elbeszélés a szülők részére; A keresztény kath. család; A házi nevelés példákban (2 kötet) — köztetszésre találtak.

A kiadásunkban megjelenő mű a magyar irodalomban páratlan, akár a tárgyat tekintjük, akár a nemesintencziót, mely nem más, mint hogy a törvényhozás által is többször felvetett kérdést megvilágítsa, vagyis a czigányoknak a magyar társadalomba való beolvasztásának útját egyengesse.

Minden dicséret helyett közöljük a mű tartalmát, s hozzá tesszük, hogy zamatos nyelvezettel van írva és mindvégig szórakoztató, érdekes hangon tartva.

Tartalom: Előszó. — **A czigányfaj a történelem kétes világánál.** I. Kevésbé ismerjük őket. — II. Nézetek származásukról. — III. Ősi hazájuk India. — IV. Anyanyelvök. — V. Vándorlásaik. — VI. Átlépik Europa küszöbét. — VII. A bujdosás okai. Ajánló-levelek. — VIII. Neveik Európában. — IX. Üldöztetnek. — X. Folytatás. — XI. Számuk és tartózkodási helyük. — **A czigány egyénisége.** I. Testalkata. — II. Betegségei. — III. Ruházata. — IV. Asztala. — V. Itala. — VI. Szellemi tehetségei. — VII. Ősi valásuk. — VIII. Folytatás. — **A czigányok foglalkozása.** I. Henyelés — II. Kovács, lakatos, faragó, lókupecz. — III. Folytatás. — IV. Mint katona. — V. Folytatás. — VI. Zenészek — VII. koldulás. — **A czigányok hibái.** I. A lopás. — II. Rablás. — III. Kevély, hazug, könnyelmű — IV. Veszekedés. Párbaj. — **A sátor szülöttjei.** I. Hazasságkötés. — II. Az apróság. — III. Elhalálozás. Temetési szokások. — **A czigány, mint világpolgár.** I. Az atyai hatalom. — II. Régi előjáróik. — III. A vajda. — IV. A vajda hatalma. — **A czigányfaj jövője.** I. A nomád-élet. — II. Mária Terézia kísérletei. — III. II. József reformjai. — IV. Mi a teendő?

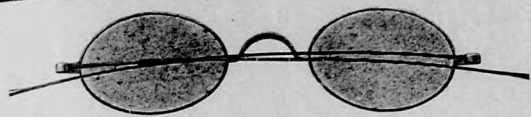
A munka, mely már sajtó alatt van, 8—9 ivnyi terjedelemben május hó elején jelenik meg. — Előfizetési ára bérmentes küldéssel 1 frt, mely az alulirt kiadóhivatalhoz küldendő. — Megrendeléseket is elfogadunk. — A „Népnevelő“ t. előfizetői és a tanító urak 70 krért kapják bérmentve.

Budapest, 1890. április 3-án.

A „Népnevelő“

kiadóhivatala

Budapest, VI. Érsek-utca 2. sz.

CALDERONI és TÁRSA

mű- és tanszer-raktárban

Budapesten, kishid-utcza 8. sz. a.

kaphatók:

mennyiségnyi, természettani, láttani, légtünettani, delejes, villanyos és vegytani gépek és készülékek,

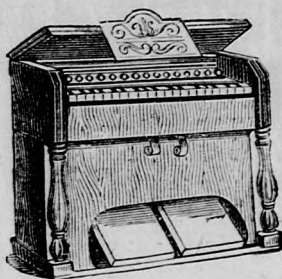
népiskolák és köztanodák

számára taneszközök.

írásbeli megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Mindennemű igazítások a legjutányosabban és leggyorsabban teljesítetnek.

Árjegyzékek kívánatra bérmentesen küldetnek.

Ajánlom a n. é. főtisztelendő és tanító uraknak a legújabbban feltalált mechanikai szalonhangszereket, u. m. „Ariston“, „Herophon“, „Phönix“ (elpusztíthatlan érczöttákkal), „Simphonion“ (önműködő), „Orpheus“ (Zongora-Ariston) és a legújabban nagy feltűnést keltő „Zongora Automája“, melynek segítségével bármely zongora, piano vagy harmonium elé állítva, minden tetszés szerinti darabot játszhat az is, akinek legcsekélyebb zeneismerete sincsen. Mindennemű hangszerek és zenélő művek javítása és hanglása szakszerűen és pontosan eszközöltetik. — A legcsekélyebb megbízásnak is a kivitele pontos és lelkiismeretes.

STERNBERG ÁRMIN hangszer-ipartelep
Budapesten, VII. Kerepesi út 36.

FOGAK és FOGSOROK

u. m. kaucsuk, vulcanit, celluloid és aranyba foglalt, amerikai zománczfogakat készít olcsó árakon kezesség mellett

DICK B., Budapest, VII. kerepesi-út 12. száma

Az 1885. évi országos kiállításon kitűnő munkáért és jó ízlésért a nagy kiállítási éremmel kitüntette.

GAVORA JÓZSEF

egyházi ruhák, szerek, társulati és templomi zászlók műintézete

Budapesten, váczi-utcza 17. szám.

Ajánlja dusan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyait, a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, ugy a római kath. mint a keleti ritus szerint. — Nevezetesen: miseruhák, Ornatusok,

Régi ruhák ujítását, valamint tűzaranyozást és ezüstölést elvállalja és olcsón készíti el. Arany-, ezüst és selyem-himzések és himzett egyházi ruhák nagy választékban.

Pontifikáló eszközök, Infulák.

reverendák,
czimádák,
egyházi és társulati
lobogók,
szent szobrok,
csillárok, kelyhek,
Monstranciák, stáció-
képek, oltárok,
urkoporsókat,
stb. stb.

Esztergom vármegyei írók koszorúja.

Pályadíjjal kitüntetett mű.

Írta: **Zelliger Alajos.**

— A szerző sajátja. —

1888. 8-rét, VIII. + 265 lap. — **Ára 2 forint.**

Megrendelhető a „Népnevelő“ kiadóhivatalában.

